

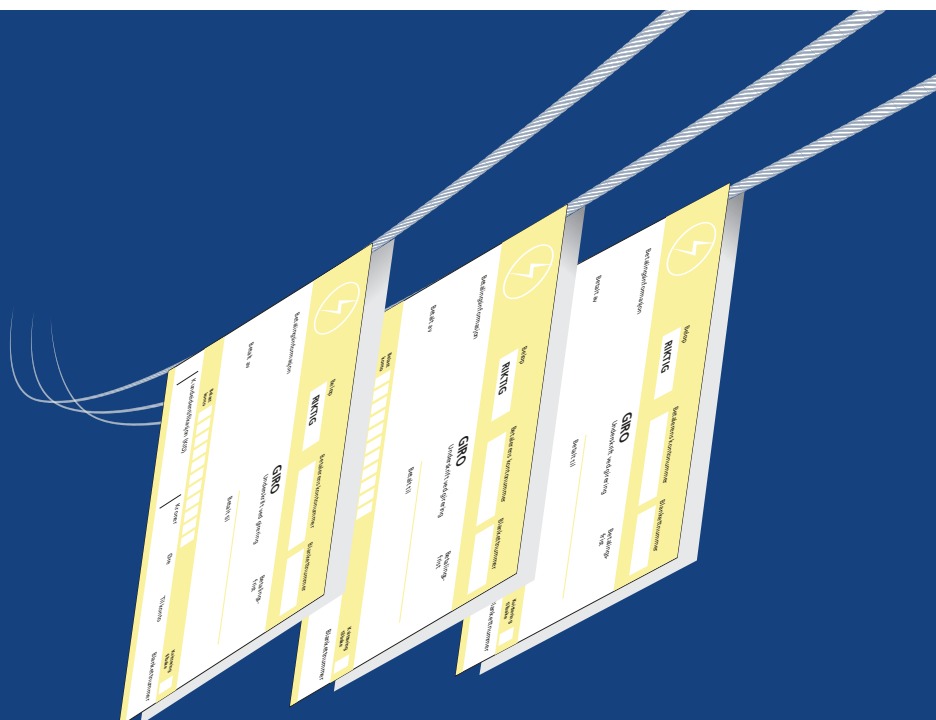

Forslag til endring i avregningsforskriften

Krav om etterskuddsfakturering mv.

2
2013

HØRINGSDOCUMENT

Forslag til endring i avregningsforskriften

Krav om etterskuddsfakturering mv.

Høringsdokument nr. 2-2013

Forslag til endring i avregningsforskriften

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Kristin Kolseth

Forfattere: Erik Normann Drevdal, Stian Henriksen, Kristin Kolseth,
Helena Mellison Lindstad, Arne Venjum

**Forside-
grafikk:** Rune Stubrud

Sammendrag:

Emneord: avregningsforskriften, fakturering, etterskudd, kraftleverandør,
nettselskap

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Oktober 2013

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
2 Generelt om endringer i avregningsforskriften – Hjemmelsgrunnlag mv.	6
3 Krav om etterskuddsfakturering mv. – Merknader til endring i § 7- 1 6	
4 Merknader til de øvrige endringer	8
5 Økonomiske og administrative konsekvenser.....	10
5.1 Konsekvenser for nettselskaper	10
5.2 Konsekvenser for kraftleverandører	11
5.3 Konsekvenser for sluttbrukerne.....	12
5.4 Konsekvenser for myndigheter o.a.....	12
6 Forslag til forskriftstekst.....	13
Forslag til forskrift om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester	13
Vedlegg	16
Nærmere om bakgrunnen for forslaget om å endre bestemmelsene om fakturering i avregningsforskriften	16
Dagens situasjon og behovet for endring.....	16
Fare for tap av forskudd hvis kraftleverandøren går konkurs	16
Kompliserte fakturaer og svekket forståelse	17
Redusert transparens og sammenliknbarhet av produkter.....	17
Alternative tiltak	17
Konklusjon.....	21

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sender med dette på høring forslag til endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester (avregningsforskriften).

Vi ber om at kommentarer til forslagene sendes NVE **innen 10. januar 2013**.

Vi presiserer at vi ber om kommentarer til forslagene, ikke til øvrige bestemmelser i avregningsforskriften eller tilgrensende regelverk.

Høringssvar sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO.

Innspill kan også sendes elektronisk: nve@nve.no.

Svaret merkes med referansenummer 201306489.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelser og på bakgrunn av disse vedta endringer i avregningsforskriften.

Det tas sikte på at endringene trer i kraft 1. januar 2015. Også nettleieavtaler og kraftleveringsavtaler som er inngått før 1. januar 2015 blir omfattet av de nye reglene.

Oslo, oktober 2013

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker

avdelingsdirektør

1 Innledning

Endringene i avregningsforskriften gjelder fakturering av netttjenester og elektrisk energi. Bakgrunnen for forslagene er behov for en mer sluttbrukervennlig fakturering av nettleie og elektrisk energi. Flere viktige hensyn taler for gjennomføring av forslagene, herunder hensynet til rasjonell energibruk, hensynet til sluttbrukeres forståelse av fakturaen og hensynet til å hindre tap av innbetalt forskudd for sluttbruker ved eventuelle konkurser.

Praksisen rundt bruken av forskuddsfakturering bidrar til å skape usikkerhet og uklarhet for sluttbrukerne og reduserer dermed konkurransen i kraftmarkedet. NVE foreslår derfor krav om etterskuddsvis fakturering for alle sluttbrukere, med unntak for sluttbrukere som ikke er forbrukere og som har et forventet årlig strømforbruk høyere enn 100 000 kWh. Med etterskuddsvis fakturering menes fakturering basert på faktisk forbruk for en gitt periode.

Ved etterskuddsvis fakturering vil ikke kraftleverandørene kunne kreve forskudd med urimelig høye pris- og forbruksanslag til ugunst for sluttbrukerne. Sluttbrukeren vil heller ikke bli påført et økonomisk tap om kraftleverandøren skulle gå konkurs, slik tilfellet er ved forskuddsfakturering. Problemer med til dels svært kompliserte fakturaer vil opphøre, da det ikke lenger vil være behov for prognosering av fremtidige priser og forbruk, med korrigeringer mot realiserte priser og forbruk. Videre vil kraftproduktene bli mer sammenliknbare, da det ikke lenger skilles mellom faktureringsmetoder, og sluttbrukerne vil således være bedre rustet til å foreta gode valg. Etterskuddsvis fakturering basert på faktisk forbruk vil i større grad bevisstgjøre sluttbrukerne og bidra til en mer rasjonell energibruk. Selv om forslaget i noen grad vil gi økt risiko for kraftleverandørene og nettselskapene, vurderer NVE at hensynet til sluttbrukerne må veie tyngst.

NVE har vurdert andre tiltak for både å øke sluttbrukernes bevissthet og redusere sluttbrukernes risiko knyttet til forskuddsfakturering. Vi har imidlertid kommet til at det mest effektive tiltaket vil være å forby forskuddsfakturering.

Deler av forslaget er også i tråd med bestemmelser i energitjenestedirektivet (2006/32/EF). Det tas sikte på at endringene i avregningsforskriften trer i kraft 1. januar 2015. Også nettleieavtaler og kraftleveringsavtaler som er inngått før 1. januar 2015, blir omfattet av de nye reglene.

Det vises for øvrig til merknadene til de enkelte bestemmelser nedenfor.

2 Generelt om endringer i avregningsforskriften – Hjemmelsgrunnlag mv.

NVE foreslår at det gjøres endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester (avregningsforskriften) § 7-1. Blant annet som følge av endringene i § 7-1, endres også §§ 1-1, 1-3, 3-3, 3-5, 7-2 og 7-3, samt forskriftens tittel og tittel for forskriftens kapittel 7.

NVE har hjemmel i energilovforskriften § 9-1 første ledd bokstav g og i til å vedta de foreslåtte endringer.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelser og på bakgrunn av disse vedta endringer i de nevnte paragrafene.

3 Krav om etterskuddsfakturering mv. – Merknader til endring i § 7-1

- NVE foreslår at alle sluttbrukere skal faktureres etterskuddsvis, med det unntak som omtales i neste kulepunkt

NVE foreslår derfor at avregningsforskriften § 7-1 gjøres gjeldende for alle sluttbrukere, og ikke bare for husholdninger. I tillegg foreslår NVE at bestemmelsen gis anvendelse både for netttjenester (som i dag) og for levering av elektrisk energi.

Kravet til etterskuddsfakturering blir således ikke bare gjort gjeldende for fakturering av husholdningers kjøp av netttjenester, som i dag, men for fakturering av alle sluttbrukeres kjøp av både netttjenester og elektrisk energi. Som sluttbruker regnes her blant annet husholdningskunder, hytte- og fritidsboliger og næringskunder. Da etterskuddsvis fakturering ses på som et gode for sluttbrukere, bør dette gjelde alle sluttbrukere, og ikke begrenses til fakturering av netttjenester levert til husholdningskunder med et forventet forbruk over 8 000 kWh, slik tilfellet er i dagens regelverk.

Kravet skal også gjelde ved felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi.

Med etterskuddsvis fakturering menes fakturering basert på faktisk forbruk for en gitt periode. Ved etterskuddsvis fakturering vil ikke kraftleverandørene kunne kreve forskudd med urimelig høye pris- og forbruksanslag til ugunst for sluttbrukerne. Sluttbrukeren vil heller ikke bli påført et økonomisk tap om kraftleverandøren skulle gå konkurs, slik tilfellet er ved forskuddsfakturering. Problemer med til dels svært kompliserte fakturaer vil opphøre, da det ikke lenger vil være behov for prognosering av fremtidige priser og forbruk, med korrigeringer mot realiserte priser og forbruk. Dette vil igjen kunne bidra til å bevisstgjøre sluttbrukerne om sitt forbruk og legge til rette for en mer rasjonell energibruk. Videre vil kraftproduktene bli mer sammenliknbare, da det ikke lenger skilles mellom faktureringsmetoder, og sluttbrukerne vil således være bedre rustet til å foreta

gode valg. Selv om forslaget i noen grad vil gi økt risiko for kraftleverandørene og nettselskapene, vurderer NVE at hensynet til sluttbrukerne må veie tyngst.

- Annen faktureringsmetode kan fortsatt benyttes for sluttbrukere som ikke er forbrukere¹ og som har et forventet årlig strømforbruk høyere enn 100 000 kWh

Dersom de anmoder om det, kan husholdninger etter gjeldende rett faktureres for nettjenester à konto mellom faktureringene etter § 7-1 nåværende annet ledd, jf. § 7-1 nåværende fjerde ledd. NVE foreslår at denne muligheten tas vekk. Sluttbruker må utelukkende etterskuddsfaktureres for både nettjenester eller elektrisk energi, med følgende unntak: NVE foreslår at sluttbrukere som ikke er forbrukere og som har et forventet årlig strømforbruk høyere enn 100 000 kWh, fortsatt kan faktureres med annen faktureringsmetode.

Sluttbrukere med relativt stort energiforbruk vil kunne påføre kraftleverandører og nettselskap større økonomiske tap i de tilfeller disse sluttbrukerne ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Samtidig antas det generelt at sluttbrukere med et relativt høyt elektrisitetsforbruk ønsker større frihet i valg av faktureringsmetode. Forbrukere vurderes på den annen side til å ha et større behov for beskyttelse. Etter en samlet vurdering foreslår NVE derfor at det for sluttbrukere som ikke er forbrukere og som har et forventet årlig strømforbruk høyere enn 100 000 kWh, fortsatt kan benyttes annen faktureringsmetode.

- NVE foreslår at muligheten for å benytte "*annen faktureringsmåte*" på bakgrunn av betalingsdyktighet opphører

Etter nåværende § 7-1 femte ledd kan nettselskapene benytte annen faktureringsmåte dersom husholdningens betalingsdyktighet gjør det nødvendig. Tilsvarende mulighet eksisterer også for fakturering av nettleie for øvrige kundegrupper, og for fakturering av elektrisk energi uavhengig av kundegruppe, siden dagens regelverk ikke inneholder begrensende bestemmelser vedrørende valg av faktureringsmetode for annet enn fakturering av nettjenester for husholdningskunder.

NVE ser at muligheten til å benytte annen faktureringsmetode på bakgrunn av sluttbrukerens betalingsdyktighet, eksempelvis ved å kreve forskuddsbetaling av sluttbrukere med lav kredittverdighet, vil kunne redusere nettselskapenes og kraftleverandørenes risiko for tap.

På den annen side mener NVE at også sluttbrukere med lavere betalingsdyktighet bør kunne gis retten til å motta etterskuddsvis fakturering, da etterskuddsvis fakturering generelt ses på som et gode for sluttbrukerne, bidrar til bevisstgjøring av forbruk og kan ha øvrige positive markedsmessige gevinster, jf. diskusjon i første kulepunkt. NVE mener også hensynet til en enkel, tydelig og transparent regulering bør vektlegges.

Etter en samlet vurdering, og i tråd med forslaget om at sluttbrukere skal faktureres etterskuddsvis, foreslår NVE at også muligheten til å benytte annen faktureringsmetode på bakgrunn av betalingsdyktighet opphører.

- Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi

¹"Forbruker" defineres i utvidet § 1-3, jf. nærmere om begrepet "forbruker" nedenfor

Siden ny § 7-1 vil gjelde fakturering både av nettjenester og elektrisk energi, vil bestemmelsen også gjelde ved felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Videre følger det av § 7-1 annet ledd at ansvarsforholdet utad er det samme ved felles fakturering som ved separat fakturering; nettselskapet har uansett ansvaret for fakturering av nettjenesten og kraftleverandøren har uansett ansvaret for fakturering av elektrisk energi. Verken nettselskapet eller kraftleverandøren kan således avtale seg bort fra dette ansvaret ved å gå inn på en fellesfaktureringsordning.²

For å unngå tvil om at § 7-1 også gjelder ved felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi, foreslår NVE en presisering av dette i § 7-1 første ledd. Denne presiseringen finnes allerede i § 7-3 nåværende første ledd, men på bakgrunn av øvrige endringer finner NVE det hensiktsmessig å flytte denne til § 7-1 første ledd.

Av språklige grunner finner NVE det forsvarlig å utelate presiseringen ”herunder purring, betalingspåminnelser og lignende”, som finnes både i § 7-3 nåværende første ledd og i forslaget til § 7-2 nytt første ledd første punktum. § 7-1 første ledd vil imidlertid på dette punkt ikke ha et annet innhold enn § 7-3 nåværende første ledd og § 7-2 nytt første ledd første punktum.

- Fakturering på bakgrunn av stipulert forbruk

Etter gjeldende § 7-1 kan det faktureres på bakgrunn av stipulert forbruk dersom innhenting av målerstand medfører urimelig kostnad eller ulempe for nettselskapet, jf. § 7-1 nåværende tredje ledd. Selv om § 7-1 nå gis anvendelse for alle sluttbrukere, foreslår NVE at muligheten for fakturering på bakgrunn av stipulert forbruk videreføres, jf. § 7-1 nytt fjerde ledd.

4 Merknader til de øvrige endringer

NVE foreslår at det gjøres endringer også i enkelte av forskriftens øvrige bestemmelser. Dette gjelder forskriften §§ 1-1, 1-3, 3-3, 7-2 og 7-3. I tillegg foreslår NVE at titlene til henholdsvis forskriften og dens kapittel 7, endres.

NVE foreslår følgende endringer:

- Tittelen til forskriften kapittel 7 endres for å klargjøre at forskriften heretter får anvendelse ikke bare for ”husholdninger”, men for alle ”sluttbrukere”
- Begrepet ”faktureringsmåte” erstattes med ”faktureringsmetode”. Dette medfører i seg selv ingen materiell endring
- Formålsangivelsen i avregningsforskriften § 1-1 fjerde ledd justeres. Denne bestemmelsen er en viktig tolkningsfaktor ikke bare ved anvendelse av reglene om fakturering av nettjenester, men også ved anvendelse av de nye reglene om fakturering av elektrisk energi

² NVE regulerer ikke her de muligheter den ene aktør måtte ha i det enkelte tilfelle for regresskrav mot den andre der ansvaret utad ikke tilsvarer ansvaret innad mellom de to

- Nåværende § 3-3 tredje ledd endres fordi det i forslaget til endring i § 7-1 tredje ledd (nåværende annet ledd) henvises til denne bestemmelsen. For å speile endringen i § 7-1, endres § 3-3 nåværende tredje ledd fra å omfatte husholdningskunder med årsforbruk over 8 000 kWh til å gjelde alle sluttbrukere med årsforbruk på 100 000 kWh eller lavere. NVE mener det ikke bør være noen regulatorisk forskjell i avlesningsfrekvensen mellom ulike kunde- og forbruksgrupper.

Endringen i § 3-3 utvider nettselskapenes plikt til å foreta periodiske avlesninger til å omfatte alle kundegrupper. Dette betyr at plikten omfatter flere målepunkter. Imidlertid har flere av nettselskapene allerede i dag lik praksis for alle kundegrupper slik at dette nødvendigvis ikke innebærer en realitetsendring. Samtidig opprettholdes § 3-5 første ledd hvor nettselskapet gis anledning til å stipulere målerstander dersom innhenting medfører urimelig kostnad eller ulempe for nettselskapet.

Selv om § 3-5 første ledd åpner for stipulering av målerstander, vil NVE presisere at nettselskapet må ha rutiner for jevnlig innhenting av målerstander. I tråd med gjeldende bestemmelser må nettselskapet om nødvendig selv lese av målerstand.

- NVE retter en inkurie i nåværende § 3-5 annet ledd slik at det nå henvises til § 3-3 syvende heller enn femte ledd.
- Som følge av endringen i § 3-3 nåværende tredje ledd, blir § 3-3 nåværende annet ledd overflødig. Dette har sammenheng med at alle målepunkter med forventet årlig uttak på 100 000 kWh eller lavere skal avleses minimum hver tredje måned, mens målepunkter med forventet årlig uttak større enn 100 000 kWh, skal ha timemåling, jf. § 3-3 siste ledd. § 3-3 nåværende tredje til syvende ledd blir således nye annet til sjette led
- §§ 7-2 og 7-3 gis anvendelse for alle "forbrukere". Dette er en utvidelse sammenlignet med dagens regel, der bestemmelsen kun omfatter "husholdninger". Det inntas en ny definisjon i § 1-3 for å klargjøre at definisjonen av "forbruker" i avregningsforskriften tilsvarer definisjonen av "forbruker" i forbrukerkjøpsloven³
- § 7-2 annet til syvende ledd (jf. nåværende første til sjette ledd) vil fremdeles kun gjelde ved fakturering av netttjenester, samt ved felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi. NVE foreslår imidlertid at § 7-2 *åttende* ledd (jf. nåværende syvende ledd) gis anvendelse også for fakturering av elektrisk energi der kraftleverandøren fakturerer denne separat. Med "separat" menes her fakturering som ikke skjer i forbindelse med felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi.

Forbrukere kan kreve nemndsbehandling av tvister som springer ut av forholdet mellom dem og nettselskaper eller kraftleverandører. Dette innebærer som regel behandling hos Elklagenemnda. På denne bakgrunn har nettselskapene i dag etter avregningsforskriften § 7-2 nåværende syvende ledd en plikt til å innta informasjon på fakturaen om forbrukerens anledning til å fremme innsigelser mot fakturaen, samt til å angi kontaktinformasjon til Elklagenemnda. Med den foreslåtte endringen vil denne plikten heretter også gjelde kraftleverandører.

³ Jf. lov 21. juni 2002 nr. 34 om forbrukerkjøp (forbrukerkjøpsloven) § 1 tredje ledd

For øvrig følger det allerede av forbrukerkjøpsloven § 61a at både kraftleverandører og nettselskaper skal opplyse på fakturaen om adgangen til nemndsbehandling. NVE finner det imidlertid hensiktsmessig å beholde dagens presisering i avregningsforskriften

- § 7-2 syvende og åttende ledd (jf. nåværende sjette og syvende ledd) justeres for å presisere at dette er aktuelt for forbrukere⁴
- For å unngå tvil om at § 7-2 også gjelder ved felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi, foreslår NVE en presisering av dette i § 7-2 første ledd første punktum, jf. tilsvarende presisering i § 7-1 første ledd. Denne presiseringen finnes allerede i § 7-3 nåværende første ledd, men på bakgrunn av de øvrige forslag til endringer finner NVE det hensiktsmessig å flytte presiseringen til § 7-2 første ledd første punktum
- Forskriftens tittel foreslås endret slik at det også av denne fremgår at forskriften omfatter fakturering ikke bare av netttjenester, men også av elektrisk energi.⁵ For at tittelen bedre skal reflektere forskriftens innhold, foreslår NVE i tillegg at nettselskapets nøytralitetsplikt omtales i tittelen
- NVE presiserer at både nettselskaper og kraftleverandører også må overholde andre relevante faktureringsregler, bl.a. reglene i forskrift om prisopplysning,⁶ i tillegg til reglene i avregningsforskriften

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Konsekvenser for nettselskaper

Nettselskaper har i dag anledning til å benytte seg av forskuddsfakturering basert på estimert forbruk med forfall tidligst midt i perioden (også kalt ”å konto”) for husholdningskunder med et forventet årlig forbruk på 8 000 kWh eller lavere. Endringsforslaget innebærer at denne muligheten opphører.

For næringskunder, hytter- og fritidsboliger finnes det i dag ingen preseptoriske bestemmelser om fakturering i energiloven eller tilhørende forskrifter. Endringsforslaget innebærer derfor også at nettselskapets mulighet til å fakturere disse forskuddsvis opphører, med unntak av for sluttbrukere som ikke er forbrukere og som har et forventet årlig forbruk høyere enn 100 000 kWh.

⁴ I den forstand at Konkurransetilsynet med sin kraftprisoversikt henvender seg til forbrukere, samt at nemndsbehandling ved Elklagenemnda kun er aktuelt for forbrukere

⁵ Det gjør den allerede, jf. avregningsforskriften § 1-2 første ledd, men i lys av endringen i § 7-1 ser NVE en økt nytteverdi i at dette også reflekteres i forskriftens tittel

⁶ Forskrift 14. november 2012 nr. 1066 om prisopplysninger for varer og tjenester, jf. særlig kapittel 6, som 1. januar 2013 avløste forskrift 7. juni 1996 nr. 666 om prisopplysning ved transport og salg av elektrisk kraft

For nettselskap som i dag benytter seg av forskuddsfakturering, vil endringen kunne medføre en forskyvning i nettselskapenes inntektsstrøm og en reduksjon i arbeidskapitalen. Nettselskapene står på den annen side fritt til å endre faktureringsfrekvensen opp til månedelig fakturering dersom de ser behov for dette. Dette vil kunne bidra til å redusere kostnadene.

I tillegg opphører muligheten for nettselskapene til å benytte annen faktureringsmetode på bakgrunn av kundens betalingsdyktighet. Dette vil kunne påføre nettselskapene en økt risiko for tap av fordringer.

Endringen i § 3-3 utvider nettselskapenes plikt til å foreta periodiske avlesninger til å omfatte alle kunde grupper. Dette betyr at plikten omfatter flere målepunkt. Imidlertid har flere av nettselskapene allerede i dag lik praksis for alle kunde grupper, slik at dette nødvendigvis ikke innebærer en realitetsendring. Samtidig opprettholdes § 3-5 første ledd hvor nettselskapet gis anledning til å stipulere målerstander dersom innhenting medfører urimelig kostnad eller ulempe for nettselskapet.

I den grad nettselskapene må endre sin praksis for innhenting av målerstander vil dette kunne føre til økte kostnader for nettselskapene. NVE vurderer imidlertid disse kostnadene til å være små.

Selv om nettselskapene vil kunne få økte kostnader, vurderes de økonomiske konsekvensene for nettselskapene samlet sett å være små.

5.2 Konsekvenser for kraftleverandører

Dagens regelverk inneholder et krav om at elektrisk energi som fellesfaktureres med nettjenester, må underlegges dagens bestemmelser om fakturering av nettjenester. Dette innebærer at husholdningskunder med et forventet forbruk over 8 000 kWh per år, og som har felles faktura fra nettselskap og kraftleverandør, også i dag må faktureres etterskuddsvis. NVE anslår at dette omfatter omkring 75 % av husholdningenes samlede forbruk. I tillegg er det grunn til å tro at de fleste husholdningskunder med forventet årsforbruk på 8 000 kWh eller lavere, og som har fellesfakturering av nettleie og elektrisk energi, forskuddsfaktureres med forfall tidligst midt i perioden (også kalt ”å konto”). For de husholdningskunder som ikke har fellesfakturering, står kraftleverandøren i dag fritt til å fastsette faktureringsvilkårene. Forslaget får dermed praktisk betydning kun for en mindre andel av eksisterende kraftavtaler mellom kraftleverandører og husholdningskunder.

Når det gjelder kraftleverandørers avtaler med næringskunder, hytter- og fritidsboliger, har NVE mindre kjennskap til omfanget av avtaler med forskuddsfakturering. Forslaget vil dermed kunne få større betydning for de avtalene kraftleverandørene tilbyr denne kundemassen.

Forslaget åpner for at annen faktureringsmetode kan benyttes for næringskunder med et forventet årlig forbruk over 100 000 kWh. Kraftleverandørene og disse næringskundene gis dermed frihet til selv å avtale faktureringsmetode, noe som gir kraftleverandørene en mulighet til å redusere sin risiko.

Kraftleverandører som benytter seg av ulike grader av forskuddsfakturering, har inntekter delvis gjennom påslaget og delvis gjennom kreditten som forskuddsfaktureringen gir.

Avhengig av omfanget av den enkelte kraftleverandørs bruk av forskuddsfakturering, vil inntekter fra kreditten som forskuddsfaktureringen gir, nå reduseres, og disse kraftleverandørene må nå finne andre måter å dekke dette inntektstapet på, eventuelt redusere sine avkastningskrav. En ofte brukt modell ved etterskuddsfakturering er at påslaget sluttbrukeren betaler i tillegg til kraftprisen, som minimum skal dekke kraftleverandørens kostnader.

For å ta hensyn til at disse kraftleverandørene vil måtte endre faktureringspraksis, varsles kravet om etterskuddsfakturering i god tid, slik at disse kraftleverandørene får tid til å omstille seg. Som nevnt over, vil kravet ikke tre i kraft før 1. januar 2015.

5.3 Konsekvenser for sluttbrukerne

Forskuddsvis fakturering innebærer at sluttbrukerne blir påført en økt risiko for tap av det innbetalte forskuddet. Tap av innbetalt forskudd kan medføre store negative konsekvenser for enkelte sluttbrukere.

Kraftleverandører som benytter forskuddsfakturering, kan for så vidt tilby produkter med tilsynelatende lavere priser, siden sluttbrukerne i første omgang dekker en andel av kapitalkostnadene. Forskuddsfakturering vil slikt sett kunne fremstå som fordelaktig for sluttbrukeren. Det er likevel ikke gitt at sluttbrukerne vil bli kompensert for den økonomiske gevinst som kraftleverandøren oppnår ved forskuddsvis fakturering.

Etterskuddsvis fakturering innebærer at både rentetapet og risikoen for å tape forskuddet opphører for sluttbrukerne. Dette er til gunst for sluttbrukerne. Forslaget innebærer at kostnadene i større grad må synliggjøres, noe som vil gjøre det enklere for sluttbrukerne å sammenlikne ulike produkter og foreta riktige produktvalg. Videre vil fakturaene bli enklere for sluttbrukerne å forstå og fakturaene vil i større grad kunne bevisstgjøre sluttbrukerne om sitt forbruk. Dette kan legge til rette for en mer rasjonell energibruk.

Forslaget vil ha ulik innvirkning for de enkelte sluttbrukerne avhengig av hvilken avtale og faktureringsmetode de fra før av har med sitt nettselskap og kraftleverandør. Samlet sett mener NVE at forslaget i helhet vil føre til styrket beskyttelse, økt konkurranse og således redusere sluttbrukernes kostnader.

5.4 Konsekvenser for myndigheter o.a.

For Forbrukerombudet, Forbrukerrådet, Elklagenemnda og NVE forventes forslaget å medføre en reduksjon i antall klager og henvendelser.

6 Forslag til forskriftstekst

Forslag til forskrift om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat xx.xx.201x med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester gjøres følgende endringer:

Avregningsforskriftens tittel skal lyde:

”Forskrift om måling, avregning og *fakturering av netttjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.*”

Tittelen til avregningsforskriften kapittel 7 skal lyde:

”Kapittel 7. Fakturering av *sluttbrukere*”

§ 1-1 fjerde ledd skal lyde:

Reglene for fakturering av netttjenester og *elektrisk energi* har som formål å bevisstgjøre husholdninger og *øvrige sluttbrukere* om sitt strømforbruk.

§ 1-3 ny definisjon skal lyde:

Forbruker: fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.

§ 3-3 annet ledd skal lyde:

Målepunkt tilhørende *sluttbruker* med forventet årlig strømforbruk på 100 000 kWh eller lavere, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. Det skal foretas avlesning ved årsskifte.

§ 3-3 nåværende fjerde til syvende ledd blir nye tredje til sjette ledd.

§ 3-5 annet ledd skal lyde:

Når nettselskapet ikke kan innhente timeverdier i henhold til § 3-3 syvende ledd, stipuleres måleverdiene på bakgrunn av foregående ukes verdier, om ikke nettselskapet og sluttbrukeren blir enige om annet.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1. Fakturering av *sluttbrukere for nettjenester og elektrisk energi* på bakgrunn av faktisk forbruk

Denne bestemmelse gjelder fakturering av sluttbrukere for nettjenester og elektrisk energi på bakgrunn av faktisk forbruk, herunder felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Nettselskapet har ansvar for at fakturering av *sluttbrukere for nettjenester* foregår i henhold til denne forskrift. *Kraftleverandøren har ansvar for at fakturering av sluttbrukere for elektrisk energi foregår i henhold til denne forskrift.*

Sluttbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. *Sluttbrukere* skal faktureres på grunnlag av faktisk forbruk.

Det kan faktureres på bakgrunn av stipulert forbruk dersom innhenting av målerstand medfører urimelig kostnad eller ulempe for nettselskapet. Det skal opplyses på fakturaen at forbruket er stipulert. *Annen faktureringsmetode kan benyttes for sluttbrukere som ikke er forbrukere og som har et forventet årlig strømforbruk høyere enn 100 000 kWh.*

§ 7-2 skal lyde:

§ 7-2. Krav til utforming av faktura til *forbrukere*

Denne bestemmelse gjelder fakturering av forbrukere for nettjenester, samt felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi. Åttende ledd gjelder tilsvarende for separat fakturering av elektrisk energi.

Fakturaen skal være oversiktlig og lett å forstå.

Fakturaen skal inneholde informasjon om fakturagrunnlaget, herunder priser, kraftvolum og hvorvidt *forbrukeren* mottar leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3. Dersom stipulerte verdier benyttes som faktureringsgrunnlag i henhold til § 7-1 fjerde ledd, skal dette fremgå tydelig av fakturaen.

Fakturaen skal inneholde en grafisk sammenligning av årets forbruk i hver enkelt avregningsperiode med tilsvarende periode foregående år.

Fakturaen skal inneholde Enova SF sitt telefonnummer til gratis telefontjeneste for rådgivning om energisparing og energiomlegging.

Fakturaen skal inneholde oversiktlig informasjon om hvilke opplysninger som må oppgis for å foreta skifte av kraftleverandør, jf. § 2-4 annet ledd.

Fakturaen skal inneholde informasjon om at *forbrukeren* kan sammenligne kraftpriser på Konkurransetilsynets internettsider, og det skal opplyses om nettadressen til disse sidene.

Fakturaen skal opplyse om *forbrukerens* anledning til å fremme innsigelser mot fakturaen, herunder *forbrukerens* mulighet til å kontakte Elklagenemnda. Kontaktinformasjon til Elklagenemnda skal framgå av fakturaen.

§ 7-3 skal lyde:

§ 7-3. *Krav til utforming av faktura til forbrukere ved felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi*

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side.

Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

Endringene i §§ 7-1, 7-2 og 7-3 får anvendelse også for avtaler om levering av netttjenester og avtaler om levering av elektrisk energi som er inngått før 1. januar 2015.

Vedlegg

Nærmere om bakgrunnen for forslaget om å endre bestemmelsene om fakturering i avregningsforskriften

Dagens situasjon og behovet for endring

I dagens kraftmarked eksisterer det i hovedsak tre faktureringsmetoder: forskuddsvis fakturering, à konto fakturering og etterskuddsvis fakturering. I ”Standardavtale for levering av elektrisk kraft” som er utarbeidet av bransjen i samarbeid med Forbrukerombudet er begrepene definert slik:

- Forskuddsvis fakturering:
 - Fakturering basert på estimert forbruk for kommende fakturaperiode, med forfall før periodens start eller før midten av perioden
- À konto fakturering:
 - Fakturering basert på estimert forbruk med forfall tidligst midt i perioden
- Etterskuddsvis fakturering:
 - Fakturering etter hver fakturaperiode, basert på faktisk forbruk”

Det eksisterer lite statistikk som viser det nøyaktige omfanget av forskuddsfakturering. Konsulentselskapet Pöyry Management Consulting gjennomførte i 2011 en analyse av priser og vilkår fra kraftleverandører i sluttbrukermarkedet⁷ på oppdrag fra NVE. Analysen baserte seg på innrapporterte data fra kraftleverandørene i husholdningsmarkedet for året 2010 og viste at kun to prosent av alle kontrakter hadde forskuddsfakturering, mens 37 prosent ble tilbudt med à konto og 97 prosent med etterskuddsfakturering. Årsaken til at totalsummen overgikk 100 prosent er at det fantes flere kontrakter som hadde flere faktureringsmetoder.

Fare for tap av forskudd hvis kraftleverandøren går konkurs

Kapitalkravene i kraftmarkedet er i utgangspunktet høye ettersom kraftleverandørene må stille garantier for den daglige handelen på Nord Pool Spot og i det daglige i balanseoppgjøret hos Statnett. Forskuddsfakturering bidrar til å skaffe selskapene likviditet til å stille denne sikkerheten, og forskuddsfaktureringen gir selskapene kapitalinntekter fra avkastningen på forskuddet. Forskuddsfakturering vil også kunne redusere kraftleverandørens utgifter til innkreving. Isolert sett er dette positivt siden forskuddsfakturering kan gjøre det enklere for kraftleverandører å delta i kraftmarkedet.

Imidlertid er det flere eksempler på at kraftleverandører som har krevd forskuddsbetaling, har gått konkurs. I noen tilfeller har konkursene omfattet et betydelig antall kunder, og ofte har kunden tapt hele det beløpet han har hatt utestående hos kraftselskapet. Dette taler for å begrense eller ikke tillate bruk av forskuddsfakturering.

Kompliserte fakturaer og svekket forståelse

Ved bruk av forskudds- og å konto fakturering blir fakturaen mer komplisert og vanskeligere for kundene å forstå. Faktureringsmetodene innebærer at det betales et forskudd for beregnet forbruk kommende periode. Etter at perioden er over, må det utføres en avregning av tidligere innbetalt forskudd mot de realiserte kostnadene. Det vil som regel oppstå et avvik mellom det faktiske og det prognoserte forbruket, og mellom prognoserte og realiserte priser på kraften (dersom kunden ikke har fastprisavtale). Dette fører til at kunden enten skylder eller har krav på et beløp fra kraftleverandøren. Ettersom faktureringen er basert på stipulerte verdier og priser som ikke direkte er relatert til spotprisen, kan det være utfordrende for kunden å kontrollere om beløpet som etterfaktureres eller blir tilbakebetalt ved avregningen, er korrekt eller ikke. Enkelte leverandører har i tillegg ulike faktureringsintervaller for innbetaling av forskudd og å konto, og for avregningen. I sum kan faktureringen bli svært uoversiktlig for kunden og bidrar til å svekke kundens bevissthet om eget forbruk.

Redusert transparens og sammenliknbarhet av produkter

Kraftleverandører som benytter forskuddsvis eller å konto fakturering kan potensielt tilby kraft til lavere priser enn de kraftleverandørene som benytter seg av etterskuddsvis fakturering. Det er imidlertid NVEs oppfatning at dette ikke nødvendigvis gir et riktig bilde av de reelle kostnadene for kunder som helt eller delvis forskuddsfaktureres. Dette skyldes ikke bare rentetapet ved forskuddsfakturering, men også den risikoen de eksponeres for om ikke kraftleverandørene oppfyller sine forpliktelser. I tillegg gjør den ovennevnte kompleksiteten med forskuddsfakturering det vanskelig for kundene å danne seg et riktig bilde av kostnadene.

Kunder som ikke opplyses tilstrekkelig om ulempene ved forskudds- og å konto fakturering, kan risikere å velge disse produktene uten å være klar over den risikoen det innebærer. Etter NVEs oppfatning reduserer forskudds- og å konto fakturering transparensen i markedet, og gjør det vanskeligere for kundene å gjøre riktige produktvalg. Fra et forbrukerståsted er det bedre at alle kostnader synliggjøres og gjenspeiles i den avtalte prisen. På denne bakgrunn foreslår NVE å endre avregningsforskriften for å gjøre markedet mer oversiktlig og beskytte kundene. I det etterfølgende vurderes ulike tiltak for å bedre markedets effektivitet.

Alternative tiltak

For å styrke beskyttelsen av kundene og å bedre konkurransen i sluttbrukermarkedet kan bl.a. følgende tiltak være aktuelle:

Tiltak 1: Standard informasjon til kundene

For å gi forbrukerne mulighet til å foreta gode valg, kan det vurderes å gi mer informasjon om alternativene og konsekvensene ved forskuddsbetaling. For eksempel kan NVE og forbrukermyndighetene kreve at kraftleverandøren legger ved et skriv om hva forskuddsbetaling innebærer når kunden inngår en slik avtale.

Tiltaket vil imidlertid ikke gjøre fakturaene mer oversiktlige og enklere for kundene å forstå, og bidrar ikke til bevisstgjøring om kundens forbruk.

Tiltaket vil heller ikke øke transparensen mellom tilbud som har hhv. forskudds- / å konto- eller etterskuddsfakturerings.

NVE anser derfor tiltaket i seg selv som lite effektivt for å oppnå de ønskede effektene om et mer effektivt sluttbrukermarked og økt beskyttelse av kundene, selv om det alltid vil være positiv med god informasjon til kundene om kraftmarkedet.

Tiltak 2: Nye konsesjonskrav

Det kan inkluderes flere krav i omsetningskonsesjonen. Dette kan være kvalitative krav som vil kunne bidra til å sikre forsvarlig drift av selskapene og redusere den operasjonelle risikoen.

Kraftleverandørene er eksponert for en rekke typer risiko som må håndteres på ulike måter. Et alternativ er derfor å sette formelle krav til selskapets organisering og risikostyring. NVE kan for eksempel sette krav om at det må etableres systemer og rutiner som identifiserer, kvantifiserer og iverksetter nødvendige tiltak for å håndtere disse risikoene. Tanken er at selskapene på denne måten organiseres på en slik måte at det er tilstrekkelig kontroll med risikoen.

Et annet alternativ er å åpne for muligheten til å foreta jevnlig kredittsjekker av kraftleverandørene. Dette kan gjøres ved bruk av kreditt-ratingbyråer.

Fordelen med å sette nye krav vil være at man pålegger ledelsen å dokumentere at selskapet har en bevisst holdning til forsvarlig drift og risikostyring. Å stille spesifikke krav til selskapets interne drift er imidlertid vanskelig siden behovene varierer fra selskap til selskap. NVE mener derfor at det ikke vil være hensiktsmessig å stille spesifikke krav til selskapets interne organisering av risikofunksjoner, da det vil være vanskelig å finne en struktur som vil være dekkende for alle. Videre vil det være svært omfattende å skulle følge opp at kravene overholdes.

Et krav om kredittsjekk av kraftleverandørene er etter NVEs syn også lite hensiktsmessig. I et marked der prisene svinger så raskt som det de gjør i kraftmarkedet, vil det være vanskelig å fange opp dette raskt nok til å kunne sette inn effektive tiltak overfor selskapene. Samtidig vil et slikt tiltak kunne vise seg å være utfordrende å gjennomføre i praksis. For eksempel er mange kraftleverandører datterselskaper i en konsernstruktur som ikke vil følges av ratingbyråene.

I tillegg vil det være en utfordring å finne frem til kriterier som er objektive, og tiltakene innebærer store økonomiske og administrative konsekvenser for NVE i form av oppfølging av selskapene.

Ulike tiltak knyttet til kredittvurdering, bankgarantikrav, etc. vil kunne bidra til at useriøse og kapitalsvake kraftleverandører ikke får adgang til kraftmarkedet, noe som i seg selv vil være til fordel for kundene. Slike tiltak vil imidlertid ikke gjøre fakturaene mer oversiktlige og enklere for kundene å forstå, bidrar ikke til økt bevissthet om forbruket, og tiltaket vil heller ikke gjøre det lettere for kundene å sammenligne og velge mellom tilbud som har hhv. forskudds- å konto- eller etterskuddsfakturerings.

Tiltak 3: Krav til soliditet

Soliditet handler om å ha en tilstrekkelig kapitalbase til å kunne motstå tap på lengre sikt. Et krav til soliditet kan defineres som et krav til minimum egenkapitalandel.

Fordelen ved å stille krav til egenkapitalandel vil for det første være at kraftleverandørene blir pålagt å ha en viss bufferkapital og at de selskapene som i dag er minst solide, vil fremstå sterkere i vanskelige likviditetssituasjoner. For det andre blir kraftleverandørene presset til å ha en bevisst holdning til sin egen soliditet. Dersom det skal fastsettes et slikt krav, vil dette kreve at kraftleverandørene løpende overvåker sin egenkapitalandel og plikter å rapportere dersom denne faller under minimumskravet. Dette vil også kreve at kraftleverandørene må pålegges å presentere en handlingsplan for hvordan de vil komme innenfor kravet eller redusere sin risikoeksponering.

Et krav til egenkapital vil innebære utfordringer knyttet til rapportering og oppfølging. Det vil være en utfordring knyttet til hvor ofte det skal rapporteres. Selv med månedlig rapportering av soliditet vil man ikke kunne forutse om selskaper kan komme i en stresset likviditetssituasjon. Hvor stort et slikt krav skal være vil alltid være en vurdering. Dersom det settes et høyt krav til egenkapital vil dette kunne oppfattes som en etableringshindring.

Videre stilles det allerede i dag indirekte krav til egenkapital og likviditet gjennom kravene til sikkerhet hos Nord Pool Spot og avregningsansvarlig.

Med mindre det bygges opp en omfattende og løpende overvåkning av selskapenes økonomi, betyr dette at et krav til egenkapital knyttet til omsetningskonsesjonen vil ha en begrenset effekt på sluttbrukerens sikkerhet ved forskuddsbetaling. NVE vurderer derfor at dette tiltaket bare har indirekte effekt på forbrukervern og ikke gir noen sterk beskyttelse for kunder som har utestående fordringer på kraftleverandøren. Videre vil et slikt krav kreve mye ressurser fra regulator for å overvåke egenkapitalandelen til kraftleverandøren. NVE anser derfor ikke dette som et hensiktsmessig virkemiddel.

Uansett vil ikke tiltaket gjøre fakturaene mer oversiktlige og enklere for kundene å forstå, bidrar ikke til bevissthet om kundens forbruk, og tiltaket vil heller ikke øke transparensen mellom tilbud som har hhv. forskudds- å konto- eller etterskuddsfakturering.

Tiltak 4: Strømgarantifond

Et alternativt virkemiddel vil være å skjerme kunden mot konkurser ved å etablere et ”strømgarantifond”. Et slikt fond vil ha som formål å dekke kundenes økonomiske tap som følge av at forskuddsbetalinger går tapt, samt dekning av ekstraavgifter knyttet til at kunden settes på leveringsplikt.

Et strømgarantifond er ment å sikre at kunder hos kraftleverandører som går konkurs, får dekket eventuelle tap som følge av forskuddsfakturering av kraft. Et strømgarantifond kan for eksempel organiseres som en stiftelse og kreve at alle kraftleverandører må stille en individuell og en kollektiv garanti til fondet.

Etter NVEs syn vil det være betydelige kostnader ved å etablere og administrere et slikt fond. Videre vil størrelsen på fondet måtte være betydelig dersom det skal være nok til å dekke alle kundenes tap dersom kraftleverandøren går konkurs.

Det er kun et fåtall av kraftleverandørene og kundene som benytter forskuddsfaktureringsordningen. Det vil derfor kunne stilles spørsmål ved hvordan kostnadene eller finansieringen av fondet skal fordeles mellom de kundene som benytter forskuddsfaktureringsordningen, og de som ikke gjør det.

Et strømgarantifond der det er krav om at alle kraftleverandører og dermed alle kunder bidrar, innebærer i realiteten en kostnadsoverføring fra de mindre solide leverandørene til de solide leverandørene. Dette er etter NVEs syn uheldig.

Et strømgarantifond anses ikke å ville øke effektiviteten i sluttbrukermarkedet i vesentlig grad. Tiltaket vil heller ikke gjøre fakturaene mer oversiktlige og enklere å forstå for kundene og bidrar ikke til å styrke bevissthet om forbruket. Heller ikke vil det gjøre det lettere for kundene å sammenligne kraftavtaler med ulike vilkår.

Tiltak 5: Innføre kriterier for forskuddsfaktureringsordningen

Forskrift om prisopplysning inneholder noen krav til prisopplysning ved tilbud og avregning. Et mulig tiltak er å stille tydeligere krav i relevante forskrifter til hvordan pris og forbruk skal fastsettes, samt til hvor stort forskudd og hvor lang periode frem i tid det skal være mulig for kraftleverandøren å kreve forskuddsbetalt.

Dette tiltaket vil kunne gjøre forskuddsfakturaen noe mer oversiktlig for kunden. Samtidig vil det innebære at det ikke er mulig å kreve inn urimelig store beløp gjennom forskuddsfaktureringsordningen, noe som til en viss grad vil kunne beskytte kunden mot å tape større beløp ved en konkurs. Tiltaket vil derimot ikke øke transparensen mellom tilbud som har hhv. forskudds- og konto- eller etterskuddsfaktureringsordning, og bidrar ikke til samme bevisstgjøring av forbruket som et etterskuddsvis faktureringsordning basert på avregnet forbruk gjør.

Tiltaket vil ha administrative konsekvenser for myndighetene. Det vil være krevende både å utforme effektive bestemmelser og å følge opp at regelverket faktisk etterleves. I tillegg vil det være behov for en klageinstans som kan behandle tvister der kunden mener at kraftleverandøren ikke benytter standardene for utregning og avregning.

NVE anser derfor tiltaket i seg selv som lite effektivt til å oppnå et mer effektivt sluttbrukermarked og økt beskyttelse av kundene.

Tiltak 6: Forby forskuddsfaktureringsordning, inkl. på konto faktureringsordning

Dette innebærer en regelverksendring som forbyr kraftselskapene å benytte forskuddsfaktureringsordningen, inkl. på konto faktureringsordning.

Det er grunn til å tro at for de fleste kunder fremstår på konto og forskuddsfaktureringsordning svært likt når det gjelder usikkerhet knyttet til sluttbrukers faktiske forbruk og hva prisen

vil bli i perioden. Det er heller ikke grunn til å tro at å konto fakturaer er mer oversiktlig enn forskuddsfakturaer for kundene.

En av fordelene for kraftleverandørene ved forskuddsvis- og å konto fakturering er redusert risiko. Denne fordelene fjernes. Men så lenge kraftleverandør selv har muligheten for å avgjøre hvem den vil godta som kunde, mener imidlertid NVE at en overføring av risiko til kraftleverandørene er mulig for kraftleverandørene å bære. Det vises for øvrig til at det i dag kun er en mindre andel av forbruket som har kontrakter med å konto og forskuddsbetaling.

Forskuddsfakturering er en kilde til likviditet for kraftleverandørene. Dersom denne likviditetskilden fjernes, vil det kreve mer egenkapital å starte opp som kraftleverandør. Eventuelle økte etableringsbarrierer som en følge av dette bør etter NVEs mening ikke tillegges vekt da antallet leverandører i markedet likevel vil være tilstrekkelig til å sikre konkurranse. Ved forskuddsfakturering bærer kundemassen hele risikoen ved at kraftleverandøren brått kan avslutte sin virksomhet. Ved å stille krav om etterskuddsfakturering vil kundene ikke være eksponert for de økonomiske konsekvensene ved en eventuell konkurs.

Å forby forskuddsfakturering kan betraktes som en inngripen i kundenes avtalefrihet og sluttbrukere står i dag fritt til å velge seg bort fra kontrakter med forskuddsfakturering dersom de ikke ønsker en slik type kontrakt. Samtidig bidrar de økonomiske konsekvensene for kundene ved konkurser til at kundene kan få redusert tillit til markedet. Redusert tillit til kraftmarkedet kan igjen føre til at kundene blir mer skeptiske til å bytte kraftleverandør, noe som kan gi et mindre velfungerende marked.

Konklusjon

En sterkere regulering av nettselskapene og kraftleverandørene vil innebære kostnader både for kraftleverandørene og regulator. Det er rimelig å anta at en andel av kostnadene til slutt vil bli belastet kunden. Det er derfor viktig å iverksette tiltak som er effektive og hvor gevinsten er større enn kostnaden ved å innføre tiltaket. NVE mener at tiltak 6, som stiller krav om etterskuddsfakturering, vil gi størst effekt for å oppnå målet om effektiv konkurranse. Nyttene ved mer oversiktlige kontraktsformer, fakturaer og beskyttelse av kunden vil gi et mer effektivt og velfungerende kraftmarked, og oppveier for kostnaden ved økt likviditetsbehov og risiko for nettselskaper og kraftleverandører forårsaket av krav om etterskuddsfakturering. Etterskuddsvis fakturering vil i større grad kunne bidra til økt bevisstgjøring av forbruket og således legge til rette for en mer rasjonell energibruk.

Ved et krav om etterskuddsfakturering for alle kraftleverandørene vil man sikre at kraftleverandørene må konkurrere på like betingelser for samme type kontrakt. Så lenge betingelsene er like for alle kraftleverandørene vil risikoen det innebærer å motta betaling for sluttbrukere i etterkant av forbruket være lik for alle. Dette vil gjøre det mulig for leverandørene å omregne risikoen og kostnadene ved etterskuddsfakturering til et beløp som kan inngå i tilbudet til kunden. De samlede kostnadene vil derfor synliggjøres for sluttbrukerne på en bedre måte.

For selskaper som i dag benytter seg av forskuddsfakturering i stor utstrekning, vil et krav om etterskuddsfakturering gi økte kostnader. For selskaper som i dag benytter å konto fakturering, vil kostnadsøkningen være mindre. Kraftleverandører har mulighet til å

avvise enkeltkunder som de mener ikke oppfyller deres krav til kredittverdighet, dersom de ønsker å redusere sin risiko for tap av fordringer. Samtidig vil innføring av AMS åpne for hyppigere avregning, slik at kraftleverandørene kan fakturere oftere og dermed redusere risikoen. Innføringen av AMS bidrar dessuten til at fakturering etter løpende faktisk forbruk er en naturlig praksis.

Det kan legges til at etterskuddsfakturering ikke utgjør en garanti for at kunden blir avregnet på bakgrunn av sitt faktiske forbruk. Per i dag er det, særlig blant husholdningskunder, vanligst med profilavregnede målepunkter. For at man skal få en avregning basert på faktisk forbruk må nettselskapet ha mottatt avlest målestand for kunden for fakturaperioden. Dersom kunden ikke sender inn målestand og nettselskapet ikke klarer å innhente en målerstand fra kunden uten urimelig kostnad eller ulempe, blir forbruket stipulert. NVE foreslår å opprettholde muligheten for å stipulere forbruket i slike tilfeller. Kraftleverandørene skal, dersom det ikke foreligger en korrekt målerstand, benytte seg av nettselskapets stipulerte måleverdier ved avregning av kundene.

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Høringsdokumentserien i 2013

- Nr. 1 Forslag til endringer i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer. Endringer vedrørende KILE-ordningen, minimumsavkastningen, søknadsfrist for utsatt innlevering av økonomisk og teknisk rapportering m.v.
- Nr. 2 Forslag til endring i avregningsforskriften. Krav om etterskuddsfakturering mv.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no

